

PRAVNA ZNANOST

Izv. prof. dr. sc. Luka Burazin

Literatura:

R. Guastini, *Sintaksa prava* (2018), str. 395-401

PRAVNA ZNANOST

□ pravna znanost

a) znanost u pravom smislu riječi

- opisujući (spoznajni) diskurs o pravu
- ne-vrednujući (vrijednosno neutralni) diskurs

b) doktrina ili dogmatika

- diskurs pravnika kakav on jest
- "doktrina" = ukupnost pisanih djela (eseja, monografija, udžbenika, prikaza sudskih odluka...) i/ili mišljenja (pojmovne konstrukcije, tumačenjske teze, prijedlozi *de sententia ferenda*...) akademskih pravnika
- ne ograničava se na opisivanje prava

PRAVNA ZNANOST

- pravna znanost u pravom smislu riječi
- pravo v. pravna znanost
  - oboje su diskursi (slijedovi iskaza formuliranih prirodnim jezikom)
    - a) pravo = skup normi
    - b) pravna znanost = skup sudova o normama
  - logički različiti diskursi
    - a) propisujući (pravo) i opisujući (pr. znanost)
    - b) jezik-predmet (pravo) i metajezik (pr. znanost)
  - problem: sudovi pr. znanosti često su formulirani kao norme (ponavljanje poput jeke)

PRAVNA ZNANOST

- 2 shvaćanja pravne znanosti kao opisivanja "prava"
  - opis "prava" ovisi o shvaćanju pojma "pravo"
    - 1) normativizam
      - pravo = skup općih pr. normi koje su proizveli zakonodavci u materijalnom smislu
      - opisivanje prava = opisivanje pr. normi ("pravo u knjigama")
    - 2) realizam
      - pravo = ono što odluče suci (organi primjene) u konkretnim slučajevima
      - opisivanje prava = opisivanje sudskih odluka ("pravo u 4 praksi", ono koje se stvarno primjenjuje)

PRAVNA ZNANOST

- 1) normativističko shvaćanje pr. znanosti
  - opisivanje prava = "opisivanje normi"
  - a) opisivanje značenjskog sadržaja normativnih tekstova ("prava u knjigama")
    - višeznačnost normativnih tekstova
    - opisivanje = popisivanje mogućih značenja (spoznajno tumačenje)
    - ne govori ništa o "vrijedećem" pravu niti o neizraženim normama
  - b) opisivanje "vrijedećeg tumačenja"
    - moguće zbog: sinkronijskog suglasja (prevladavajuće tumačenje) i djelomičnog suglasja (jezgreno i rubno područje)
    - opisivanje = opisivanje načina na koji se normativni tekstovi stvarno (u praksi) tumače
    - udžbenici

PRAVNA ZNANOST

2) realističko shvaćanje pr. znanosti

- opisivanje prava = "opisivanje činjenica"
- predviđanje (predikcija)

a) opisivanje sudske prakse (skupa sudskih odluka)

- suci ne sude jednoobrazno na temelju postojećih normi
- psihološke pobude, etičko-politička usmjerenja, osjećaji pravednosti sudaca
- izvođenje pravilnosti, a ne pravila

b) opisivanje primijenjenih normi

- opisivanje normi koje suci stvarno primjenjuju
- opisivanje normi (*rationes decidendi*) koje se primjenjuju sudskim odlukama
- slično opisivanju "vrijedećeg tumačenja"

DOKTRINA

- doktrina
- nije istinski znanstvena djelatnost
  - ne sastoji se isključivo u opisivanju prava
- srž doktrinarnog rada = oblikovanje prava
  - a) određivanje značenjskog sadržaja normativnih tekstova (odlučujuće i/ili stvaralačko tumačenje)
  - b) razvijanje (konstruiranje) novih normi
- doktrina je dio samoga prava
  - pod uvjetom da postane vrijedeće pravo putem odluka organa primjene
  - dakle: doktrinarne konstrukcije su predmet proučavanja pr. znanosti u užem smislu riječi

HVALA NA POZORNOSTI!

K R A J